b/akış

SAYI 1
OCAK
2026

Söz bizde,
akış sende!

Haber • Köşe Yazısı • Röportaj • Kitap Önerisi

TÜRKİYE
GENÇLİK KULÜPLERİ
KONFEDERASYONU

Sunuş



Gençliğin düşünsel üretimini, akademik birikimini ve toplumsal sorumluluk bilincini görünür kılmak, Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu olarak temel önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Elinizdeki bu ilk sayı, gençlerin farklı alanlardaki birikimlerini ortak bir zeminde buluşturmayı ve bu birikimi ülkemizin geleceğine dair tartışmalara taşımayı amaçlayan bir anlayışın ürünüdür.

Bu sayı ile birlikte ilk kez okurla buluşan dergimiz b/akış, adını gençliğin düşünce ve üretim süreçlerinden almaktadır. Düşüncenin, bilginin ve fikrin sürekli bir hareket ve dönüşüm içinde geliştiği anlayıştan beslenen b/akış; gençlerin akademik, kültürel ve toplumsal alanlarda ortaya koyduğu üretimi ortak bir düşünsel akışta buluşturmayı hedeflemektedir. Farklı disiplinlerden beslenen fikirlerin ortak bir zeminde buluşmasına imkân tanıyan bu yayın, gençliğin düşünsel dinamizmini yansıtan bir platform olma iddiasıyla yola çıkmaktadır.

Dergimizin bu sayısında; gençliğin çok disiplinli düşünme kapasitesini merkeze alan toplantılardan ekonomi politikalarına yönelik analitik değerlendirmelere; akademik yazılardan röportajlara, kültür ve edebiyat içeriklerinden kitap incelemelerine kadar geniş bir içerik yelpazesi sunulmaktadır. Mühendislikten sosyal bilimlere, iletişimden spora uzanan bu çeşitlilik, gençliğin farklı alanlardaki üretim gücünü aynı akışta buluşturmaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu küresel dönüşüm süreci, gençlerin analitik bakış açısını, sorgulama yetkinliğini ve stratejik düşünme becerisini her zamankinden daha önemli hale getirmektedir. Bu çerçevede, gençliğin kamu politikaları, ekonomi, toplumsal yapı ve kültürel alanlara dair söz üretmesi; geleceğe yönelik sağlıklı bir vizyonun oluşmasında belirleyici bir rol üstlenmektedir. b/akış, bu düşünsel sürecin yazılı bir zemini olmayı amaçlamaktadır.

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu olarak; genç potansiyelin bilgi, fikir ve sorumluluk bilinciyle buluşmasını önceleyen çalışmalarımızı sürdürmeye devam ediyoruz. Bu dergi, gençlerin üreten, düşünen ve katkı sunan bir özne olarak yer aldığı bu yaklaşımın somut bir yansımasıdır.

Bu ilk sayının hazırlanmasında emeği geçen tüm genç yazarlarımıza, editör ekibimize ve katkı sunan herkese teşekkür ediyor; b/akış'ın okuyucular için verimli bir düşünme ve üretim alanı oluşturmasını temenni ediyorum.

Doç. Dr. Bilal Okudan
Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu
Genel Başkanı

TÜRKİYE
GENÇLİK KULÜPLERİ
KONFEDERASYONU

Bu Sayıda Neler Var?

b/akış
SAYI 1 | OCAK 2026

4 HABER

8 KÖŞE YAZISI
Yapay Zekânın Akademik Kullanımı

11 KÖŞE YAZISI
Yazma Yolculuğuna Çıkmış Genç Bir Kardeşimiz İçin Yazdıklarım

12 RÖPORTAJ
Cansu Canbaz

14 KÖŞE YAZISI
Her Güne Yeni Bir Hikâye

16 KÖŞE YAZISI
Umudun Doğum Günü: 3 Haziran

18 KİTAP ÖNERİSİ

Gençliğin Ortak Vizyonu Ankara'da Şekillendi



Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu'ndan Stratejik Buluşma

Türkiye'nin farklı şehirlerinden ve üniversitelerinden gelen gençler, ülkenin geleceğine dair düşüncelerini ve beklentilerini paylaşmak üzere Ankara'da bir araya geldi. Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu tarafından düzenlenen buluşma, gençliğin çok disiplinli düşünme kapasitesini ve stratejik katkı potansiyelini ortaya koyan önemli bir vizyon toplantısı olarak dikkat çekti.

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu Genel Başkanı Doç. Dr. Bilal Okudan'ın koordinasyonunda gerçekleştirilen toplantıya; 21 üniversiteden, 30 farklı şehirden gelen ve farklı akademik alanlarda eğitim gören 35 üniversite öğrencisi katıldı. Farklı disiplinlerden gelen bu güçlü temsil, gençliğin ortak akıl etrafında buluştuğunda ortaya koyabileceği sinerjiyi somut biçimde yansıttı.

Devlet Tecrübesi ile Gençliğin Dinamizmi Aynı Masada

Cumhurbaşkanı Özel Kalem Müdürü Büyükelçi Prof. Dr. Hasan Doğan'ın katılımıyla gerçekleşen buluşma, gençliğin düşünsel üretiminin ve vizyoner bakış açısının merkeze alındığı bir istişare zemini sundu

Toplantıda konuşan Prof. Dr. Hasan Doğan, gençliğin sadece geleceğin teminatı olduğu kadar, bugünün de aktif bir parçası olduğuna dikkat çekerek şu ifadeleri kullandı:

"Gençlerimizin farklı alanlardan beslenen bakış açıları, ülkemizin geleceği açısından son derece kıymetlidir. Çok disiplinli düşünebilen, sorgulayan ve çözüm üreten bir gençlik; Türkiye'nin stratejik gücünü artıran en önemli unsurlardan biridir."

Prof. Dr. Doğan, gençlerin fikirlerinin karar alma süreçlerine yansımasının önemine değinerek, devlet kurumları ile gençler arasındaki sağlıklı iletişimin sürdürülebilir kalkınma açısından kritik bir rol oynadığını vurguladı.

Çok Disiplinli Düşünce, Ortak Gelecek

Toplantıda; mühendislik, sosyal bilimler, iletişim ve spor alanlarında eğitim gören öğrenciler söz alarak kendi bakış açılarını paylaştı. Yapılan değerlendirmeler, disiplinlerarası yaklaşımın akademik çalışmalardan toplumsal ve yönetsel süreçlere uzanan geniş bir etki alanına sahip olduğunu ortaya koydu.

Gençlerle yapılan programda konuşan Prof. Dr. Hasan Doğan, bu çeşitliliğin önemine dikkat çekerek şunları söyledi:

"Farklı şehirlerden, farklı üniversitelerden ve farklı alanlardan gelen gençlerin aynı masa etrafında buluşması, geleceğin liderlik anlayışının nasıl şekillenmesi gerektiğine dair güçlü bir mesaj vermektedir."

Geleceğin Liderlik Ekosistemine Katkı

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu'nun gençliği merkeze alan yaklaşımıyla hayata geçirilen bu buluşma, liderlik ekosisteminin temellerinin gençlerle birlikte atıldığını gösterdi. Toplantı, gençlerin düşünen, üreten ve sorumluluk alan bireyler olarak sürece aktif biçimde dahil edildiği bir modeli ortaya koydu.

Toplantının sonunda Prof. Dr. Hasan Doğan, gençlerle gerçekleştirilen bu tür istişarelerin devam etmesinin önemine işaret ederek, gençlerin ortaya koyduğu vizyonun Türkiye'nin uzun vadeli hedefleriyle güçlü bir uyum içinde olduğunu ifade etti.

Ortak Akıl, Güçlü Yarınlar

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu tarafından düzenlenen buluşma, gençlerin ortak akıl doğrultusunda bir araya gelerek gelecek perspektifine yönelik değerlendirmelerde bulunduğu bir platform olarak öne çıktı. Fikir alışverişi ve deneyim paylaşımının ön planda olduğu toplantı, gençlik çalışmaları açısından anlamlı bir adım oldu.



Değişen Dünya Ekonomisinde Türkiye Perspektifi GENÇKONFED'de Ele Alındı



Genç Bakış Açısıyla Stratejik Tartışmalar

Türkiye'nin yeni dünya düzeni içerisindeki ekonomik konumu, küresel gelişmeler ve stratejik yönelimler; Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu (GENÇKONFED) Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen toplantıda ele alındı. Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Ekonomi Politikaları Kurulu Üyesi Dr. Cemil Ragıp Ertem, ekonomi alanında akademik birikime sahip gençlerle bir araya gelerek Türkiye ekonomisine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu Genel Başkanı Doç. Dr. Bilal Okudan'ın ev sahipliğinde düzenlenen toplantıya; ağırlıklı olarak iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde eğitim gören, ekonomi ve kamu politikaları alanında çalışmalar yürüten gençler katıldı.

Ekonomi Politikaları Gündemdeydi

Toplantıda; bilgi ekonomisi, büyüme stratejileri, küresel finansal gelişmeler ve devletin ekonomik yapıyı şekillendiren rolü başlıkları ele alındı. Dr. Cemil Ragıp Ertem, küresel ölçekte yaşanan ekonomik dönüşümlerin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerine ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Yapılan sunum ve paylaşımlarda; üretim odaklı büyüme, kamu politikalarının yönü ve küresel ekonomik gelişmelerin Türkiye'ye yansımaları üzerinde duruldu. Gençlerin yönelttiği sorular ve katkılar, toplantının etkileşimli bir şekilde ilerlemesine katkı sağladı.

Gençlerin Analitik Katkısı Öne Çıktı

Toplantıya katılan gençler, iktisat ve kamu yönetimi alanındaki akademik birikimlerini paylaşarak Türkiye ekonomisine ilişkin analizlerini dile getirdi. Yapılan değerlendirmeler, analitik düşünme becerisine sahip gençlerin ekonomi politikaları alanındaki katkı potansiyelini ortaya koydu.

Toplantı sürecinde gerçekleştirilen görüş alışverişi, gençlerin ekonomi politikalarına ilişkin güncel gelişmeleri yakından takip ettiğini ve bu alanda nitelikli değerlendirmeler sunduğunu gösterdi

Geleceğin Ekonomi Politikalarına Katkı

GENÇKONFED tarafından düzenlenen toplantı, genç potansiyelin ekonomi politikaları alanında değerlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında gerçekleştirildi. Toplantıda paylaşılan görüşler, Türkiye'nin uzun vadeli kalkınma hedefleri doğrultusunda gençliğin rolüne dikkat çekti.

Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu'nun gençliği merkeze alan yaklaşımıyla hayata geçirilen bu buluşma, gençlik çalışmaları açısından anlamlı bir adım olarak değerlendirildi.





Güçlü Medya, Bilinçli Toplum İçin Ortak Akıl Zirvesi Düzenlendi



Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), medya-siyaset-toplum üçgeninde günümüz dünyasını etkileyen içerik akışlarını masaya yatırmak, bilinçli medya tüketimi konusunda toplumsal farkındalık oluşturmak ve yeni yayıncılık dönemine yön verecek stratejileri belirlemek amacıyla bir program düzenlendi: "Güçlü Medya, Bilinçli Toplum Zirvesi".

RTÜK öncülüğünde düzenlenen ve iki gün süren zirve, medya sektörünün önde gelen temsilcileri, akademisyenler, kamu kurumları, STK'lar ve medya uzmanlarını bir araya getirerek medya okuryazarlığı, dijitalleşme, dezenformasyonla mücadele, etik yayıncılık ve çocukların medyadaki temsili gibi kritik başlıklar etrafında çok yönlü tartışma zemini sundu

Zirvenin ilk gününde açılış konuşmalarını RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ile birlikte üst düzey kamu yetkilileri gerçekleştirdi. Açılışta medyanın birey ve toplum üzerindeki dönüştürücü gücüne vurgu yapılırken, bilinçli medya tüketiminin demokrasi, toplumsal barış ve değerler açısından hayati önemde olduğu belirtildi.



Zirveye katılan Millî Eğitim Bakanı Prof. Dr. Yusuf Tekin, medyanın özellikle çocuklar ve gençler üzerindeki etkisine dikkat çekerek, medya okuryazarlığının eğitim politikalarında öncelikli alanlardan biri hâline getirildiğini ifade etti. Öğrencilerin dijital dünyada karşılaştıkları içerikleri doğru analiz edebilmeleri ve bilinçli bireyler olarak yetişebilmeleri için müfredata yönelik çalışmalar yürüttüklerini belirten Tekin, "Çocuklarımızı sadece bilgiyle değil, medya okuryazarlığıyla da donatmak zorundayız" sözleriyle eğitimin medya karşısındaki rolünün altını çizdi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş ise konuşmasında, ailenin medya karşısındaki korunmasında devletin rehberliğinin büyük önem taşıdığını vurguladı.



Özellikle çocukları ve kırılgan grupları hedef alan olumsuz içeriklerin toplumsal yapıyı zedelediğini belirten Göktaş, "Aile, bizim en temel değerimizdir. Onu korumak için medya ile ilgili alınacak her karar, sosyal refah politikalarının da bir parçasıdır" dedi. Bakanlık olarak aile temelli bilinçlendirme çalışmalarına öncülük ettiklerini ve medya etiğinin toplumsal ahlakla uyumlu hâle gelmesi için iş birliğine hazır olduklarını dile getirdi.



Türkiye Gençlik Kulüpleri Konfederasyonu Genel Başkanı Doç. Dr. Bilal Okudan ise zirvede yaptığı konuşmada, yayıncılığın yalnızca içerik üretmekle sınırlı olmadığını, aynı zamanda medyanın bir "kültür taşıyıcısı" olduğunu vurguladı. Medyanın sunduğu içeriklerin bireylerin tutum ve davranışları üzerinde doğrudan etkili olduğunu ifade eden Okudan, "Çocuklar ve gençler ekranda ne görüyorsa onu normal kabul ediyor. Bu nedenle ekranlar, değer aktarımının ve toplumsal yapının inşasında stratejik öneme sahip" dedi. Bilal Okudan, bilinçli toplumun ancak değer temelli, sorumlu bir yayıncılıkla mümkün olabileceğini sözlerine ekledi.

Zirvenin ikinci gününde gerçekleştirilen "Medyadaki Olumsuz İçeriklerin Toplum Üzerindeki Etkisi ve Çözüm Önerileri" paneli, medya içeriğinin psikolojik, sosyolojik ve kültürel etkilerini değerlendiren kapsamlı sunumlara sahne oldu. Panelde, şiddet ve bağımlılık içerikli yayınların toplumsal travmalar üzerindeki etkileri ele alınırken, bu içeriklerin regülasyonu ve kamu farkındalığının artırılması için yapılabilecekler detaylandırıldı.

Zirve kapsamında ayrıca, yayıncılıkta yeni dönemin yol haritası da kamuoyuna sunuldu. RTÜK tarafından hazırlanan stratejik vizyon belgesinde, dijital platformlara yönelik düzenlemeler, çocuk dostu yayınlar, etik ilkelere dayalı denetim mekanizmaları ve medya okuryazarlığının eğitim sistemine entegrasyonu gibi somut öneriler yer aldı.

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda hazırlanan sonuç bildirgesinde; "özgürlük ve sorumluluk dengesinin", yayıncılığın temelini oluşturması gerektiği vurgulandı. Dijitalleşme çağında medya kuruluşlarının sadece içerik üreticisi değil, aynı zamanda birer toplumsal rehber olduğu fikri öne çıktı.

DAKİK GÖNÜLLÜSÜ OL, EĞİTİME BAŞLA!

Kampüslerde orman yangınına karşı hızlı ve bilinçli müdahale için
DAKİK gönüllü eğitimleri başlıyor!

Orman Genel Müdürlüğü'nün desteğiyle, doğa dostu olmanın tam zamanı.

Sen de katıl, ülken için fark yarat!



BAŞVURU ve İLETİŞİM: **dakikturkiye@gmail.com**

DAKİK
DOĞAL AFET ARAMA KURTARMA
İLK YARDIM KULÜBÜ

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
OGM
1839

Yapay Zekânın Akademik Kullanımı

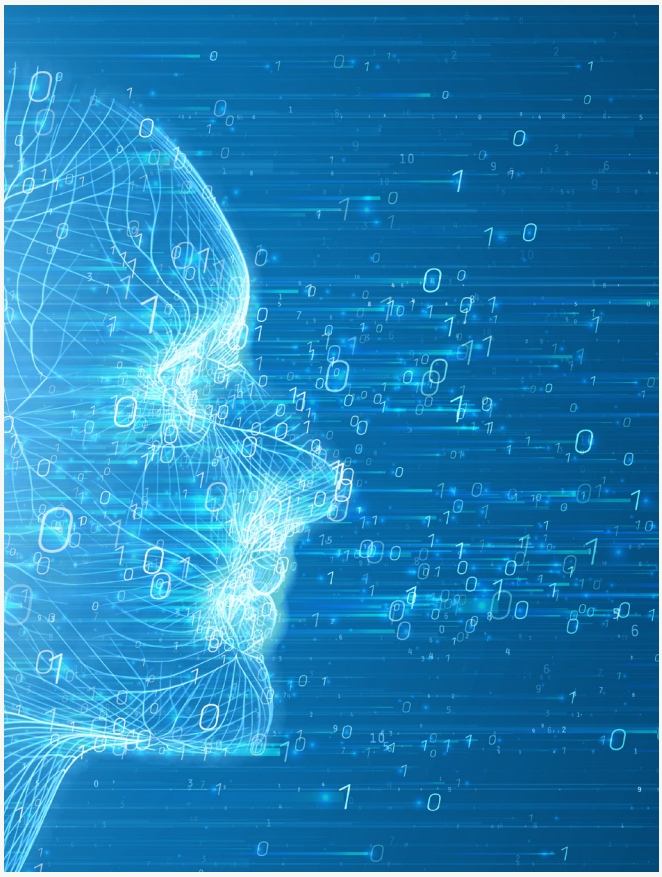
Yapay zekanın özellikle son beş yılda hayatımıza girmesi ile akademik açıdan belirgin farklılıklar ortaya çıkmıştır. Akademik olarak hem literatür tarama hem de makale yazımı konularında algoritmalar değişmiş ancak ciddi etik problemler de oluşmuştur. Öncelikle etik konulardan bahsedip sonrasında akademik profesyonel konulara ve kardiyovasküler hastalıklar özelinde yapay zeka kullanımına değinmeye çalışacağım.

YAPAY ZEKA VE ETİK PROBLEMLER

Akademik hayat ciddi "kompetetif" (yarışmalı) bir ortam olması sebebiyle akademik promosyonlar önem arz etmektedir. Bilimselliğin ölçütü de yapılan projeler ve nihai olarak yazılan makalelere dayandığından bu makalelerin nicelik ve niteliği ön plandadır. Etik değerlere bağlı kalındığı ideal ortamlarda dahi zamanla yarışma durumu söz konusudur. Yapay zeka bu düzlemde zaman kazandırmakta ancak etik problemleri de beraberinde getirmektedir.

Maalesef tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de makalenin yapay zekaya yazdırılma girişimlerine sıklıkla karşılaşmaktayız. Bilimsel makalenin yapay zekaya yazdırılmasının bilim yapmak olmadığını vurgulamak isterim. Akademik olarak yapay zeka kullanımı araç olmalıdır. Literatür tarama, yazılmış yazının düzenlenmesi, istatistik yapılması veya dil kontrolü gibi konularda yardım alınmalıdır. Ancak bilimsel makalenin yapay zeka tarafından yazılmasının ne bilime ne de yazara katkısı yoktur. Zira bir makale yazım süreci ciddi literatür tarama, bilimsel okuma ve muhakeme gerektirir. Bu süreçlerin tamamının yapay zeka tarafından yapılması bilimsel sahtekârlık sayılmalıdır. Sadece veriyi yükleyerek hazır makale almak bilimsel sahtekârlıktır. Yine maalesef sürecin bu kadar kolaylaştırıldığı durumlarda yazar verilerinin de sıklıkla fabrikasyon olduğu durumlar ile sıklıkla karşılaşmaktayız.





Her ne kadar intihal kontrolü yapan programlar, benzeri yapay zeka tarafından yazının yazıldığını gösteren programlar olsa da; yine yazının yapay zeka tarafından yazılmadığını gösterme amaçlı kullanılan yapay zeka programları da mevcuttur. Burada "sıkıysa beni yakala" tarzı bir kovalamaca mevcuttur.

Yazı yazma sürecinin yapay zeka tarafından yapıldığı durumlarda en çok karşılaşılan problemler, yanlış bilgi aktarımı ve "yapay zeka halüsinasyonu"dur. Yapay zeka web bazlı tarama üzerinden çalıştığı için yanlış bilgi ve verileri doğru gibi algılamak söz konusu olabilir. Yapay zekanın yalan söylediği de daha önce kanıtlanmıştır.

"Yapay zeka halüsinasyonu" ise kısaca yapay zekanın referans uydurmasıdır. Konu ile ilgili yazar adları, makul bir başlık, konu ile ilgili var olan bir dergi adı ve yıl, volüm, sayı ve sayfa numarası da verilerek olmayan bir kaynak varmış gibi gösterilmektedir.

Bu etik konular tamamen yazarın bilimsel ahlakına ve vicdanına kalmış gibi gözükmektedir.

AKADEMİK KULLANIM

Akademik kullanım yukarıda belirtildiği üzere literatür tarama, yazılmış yazının düzenlenmesi, istatistik yapılması ve dil kontrolü aşamalarını içermelidir. Bu bölümde literatür tarama ayrıntıları ile anlatılacaktır.

1. ChatGPT



ChatGPT'nin akademik literatür tarama özellikleri, araştırmacılar ve öğrenciler için önemli bir destek sunar. Doğrudan akademik veri tabanlarına erişimi olmasa da genel literatür taramalarında rehberlik edebilir, ilgili anahtar kelimeleri belirlemeye yardımcı olabilir ve akademik makale özetleri oluşturabilir. Ayrıca, OpenAI'nin web tarama özelliği sayesinde güncel kaynaklara erişerek en son araştırmaları bulmada destek sağlayabilir. Bununla birlikte, doğrudan bilimsel makalelere veya akademik veri tabanlarına erişim gerektiren durumlarda, Google Scholar, PubMed veya akademik kütüphaneler gibi kaynakların kullanılması önerilir.

---

2. AIThor



AI Thor, yapay zeka destekli bir yazma asistanıdır ve akademik literatür taraması konusunda çeşitli özellikler sunmaktadır. Kullanıcılar, belirledikleri konulara göre metin oluşturabilir, bu metinleri istedikleri uzunlukta ve yazım tonunda şekillendirebilirler. Ayrıca, AI Thor'un referans stillerini desteklemesi sayesinde, oluşturulan metinlere uygun akademik kaynaklar eklenebilir. Metinlerin özelleştirilmesi, genişletilmesi veya kısaltılması gibi işlemler de AI Thor'un sunduğu diğer özellikler arasındadır.

Ancak, AI Thor'un doğrudan akademik veri tabanlarına erişerek literatür taraması yapma yeteneği hakkında spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle, AI Thor'un literatür taraması yapma kapasitesi sınırlı olabilir ve doğrudan akademik veri tabanlarına erişim gerektiren durumlarda, Google Scholar, PubMed veya üniversite kütüphanelerinin sunduğu kaynakların kullanılması daha uygun olacaktır.

---

3. Elicit



Elicit, yapay zeka destekli bir akademik literatür tarama aracıdır ve araştırmacıların bilimsel makalelere hızlı ve verimli bir şekilde ulaşmasını sağlar. Özellikle literatür özetleme, anahtar makaleleri belirleme ve araştırma sorularına yönelik ilgili çalışmaları bulma konularında güçlü özellikler sunar. Elicit, Google Scholar gibi akademik arama motorlarından farklı olarak, kullanıcıların belirttiği araştırma sorularına doğrudan yanıt verebilecek makaleleri sıralayarak zaman kazandırır. Ayrıca, makalelerin temel bulgularını özetleyebilir ve belirli kriterlere göre filtreleme yapabilir. Araştırmacılar için sistematik inceleme süreçlerini hızlandıran bu araç, özellikle literatür taramasını daha etkili hale getirmek isteyenler için önemli bir yardımcıdır.

---

4. Research Rabbit



Research Rabbit, akademik literatür tarama sürecini görselleştirerek araştırmacılara daha etkili bir keşif deneyimi sunan bir araçtır. Geleneksel akademik arama motorlarından farklı olarak, kullanıcılara ilgili makaleleri, yazarları ve çalışmalar arasındaki bağlantıları interaktif bir şekilde gösterir. Kullanıcılar, belirli bir makaleyi veya yazarı seçerek benzer çalışmaların otomatik olarak önerilmesini sağlayabilir ve literatür haritası oluşturarak araştırma konularını daha derinlemesine keşfedebilir. Research Rabbit, bilimsel ağlar arasında ilişkileri ortaya çıkararak, araştırmacıların yeni ve önemli kaynaklara daha hızlı ulaşmasını kolaylaştırır. Özellikle sistematik literatür taraması yapmak isteyenler için güçlü bir araçtır.

---

5. Semantic Scholar



Semantic Scholar, yapay zeka destekli bir akademik literatür tarama aracıdır ve araştırmacıların bilimsel makalelere hızlı ve verimli bir şekilde ulaşmasını sağlar. Doğal dil işleme (NLP) ve makine öğrenmesi tekniklerini kullanarak, makalelerin özetlerini çıkarır, anahtar kavramları belirler ve ilgili çalışmaları önerir. Kullanıcılar, belirli bir konu veya araştırma sorusu için en önemli ve etkili çalışmaları hızla bulabilir. Ayrıca, atıf analizi yaparak makaleler arasındaki ilişkileri gösterir ve literatür taramasını daha sistematik hale getirir. Semantic Scholar, özellikle geniş veri tabanı ve akıllı öneri sistemi sayesinde, araştırmacılar için güçlü bir akademik keşif aracıdır.

Kardiyovasküler Hastalıklar Özelinde Yapay Zeka Kullanımı

Günümüzde yapay zeka destekli araçlar, kardiyak görüntüleme, elektrofizyoloji, risk tahmini ve karar destek sistemleri gibi alanlarda çok önemli bir rol oynamaktadır. Ancak geleneksel tıp eğitiminde yapay zeka donanımına ilişkin resmi eğitim eksikliği önemli bir boşluk oluşturmaktadır.

Modern kardiyoloji, yüksek performanslı bilgi işlem sistemlerine oldukça bağımlı hale geldi. GPU'lar (Grafik İşleme Birimleri), TPU'lar (Tensör İşleme Birimleri), FPGA'ler (Alan Programlanabilir Kapı Dizileri) ve ASIC'ler (Uygulamaya Özel Entegre Devreler) gibi teknolojiler, ekokardiyografi analizi, EKG yorumlama ve kişiselleştirilmiş tedavi planlamasında yapay zeka uygulamalarını hızlandırır. Ek olarak, IoT (nesnelerin interneti) özellikli giyilebilir cihazlar sürekli hasta izlemeyi kolaylaştırarak yapay zeka modelleri tarafından işlenen gerçek zamanlı verileri üretir. Bu teknolojiler günlük uygulamaya giderek daha fazla entegre edilirken, birçok klinisyen bunları mümkün kılan donanım altyapısına aşina değil.

En son DeepSeek AI modelinde görülen AI donanımının uygun maliyetli uygulanması gibi son gelişmeler, AI gelişiminin daha uygun fiyatlı hale getirilebileceğini göstermektedir. Elbette bu ilerlemelerin birincil sorumluluğu yapay zeka ve bilgisayar mühendislerine aittir.

Ancak hekimler bu aşamada yeterli bilgi ve deneyime sahiplerse sürece önemli katkılarda bulunabilirler. Yapay zeka gelişiminin ilk aşamalarından itibaren son kullanıcıları yani klinisyenleri de dahil ederek, bu yeniliklerin gerçek dünyadaki tıbbi uygulamalar için en uygun şekilde uyarlanmasını sağlayabiliriz.,

Yapay zekayı kardiyovasküler hastalıkların tetkik ve tedavisine etkili bir şekilde entegre etmek için hekimlerin yalnızca yazılımı değil, aynı zamanda bu yenilikleri mümkün kılan donanımı da anlaması gerekir. Tıp eğitimi, bilgi işlem mimarileri, bulut tabanlı yapay zeka platformları ve klinik ortamlarda uç bilgi işlem dahil olmak üzere temel yapay zeka donanım ilkelerini kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Bu bilgi, kardiyologların yapay zeka destekli araçları eleştirel bir şekilde değerlendirmesine, mühendislerle etkili bir şekilde işbirliği yapmasına ve bu teknolojilerin hasta bakımında etik olarak uygulanmasını sağlamasına olanak tanıyacaktır.

Kardiyovasküler tıbbın geleceği yapay zeka ile iç içe geçmiş durumda ve bu dönüşüme ayak uydurmalıyız. Tıp fakültelerini ve meslek kuruluşlarını, geleceğin hekimlerini bu teknolojik çağa hazırlamak için yapay zeka donanım okuryazarlığını müfredatlarına dahil edilmesi gereklidir. Ancak bunu yaparak yapay zekanın potansiyelini tam olarak gerçekleştirebilir ve hastalarımız için mümkün olan en iyi bakımı sağlayabiliriz.



Yazma Yolculuğuna Çıkmış

Genç Bir Kardeşimiz İçin Yazdıklarım

Sevgili Kardeşim,

İkimizin ortak tanıdığı bir ağabey bana, yazdıklarını okumak ve değerlendirmek gibi altından kalkılması zor bir görev verdi. Zor, çünkü tanımadığınız bir insanın birkaç sayfalık bir yazısından yola çıkarak idrak edilmesi bile imkânsız bir âlem olan genç bir insana ait yazıya ilişkin değerlendirmelerde bulunmak bana hep ukalalık, yaşını ve tecrübelerini, yani otoritesini ispatlama gayreti gibi gelir. Bir hayran daha kazanmak çabasına dönüşme bencilliği de hiç de göz ardı edilemeyecek bir başka tehlikedir. Yine benim için çok geride kalmış bir yaşın tazeliğinden yola çıkan bir gencin kaderine (macerasına) müdahil olmak ise çok ciddi bir haksızlık ihtimali barındırır. Şunu demek istiyorum; bu yazdıkların için geretğinden fazla cesaretlendirici olmak da, cesaret kırıcı olmak da ihtimal dâhilinde. Ben her iki ihtimalin de olumsuzluğuna yuvarlanma vebaline düşmekten sakınırım.

Bütün bunlardan sonra, benim ve yaşıtlarımın içine düştüğü hatalardan çıkardığım sonuçları paylaşarak belki hem işine yarayacak bir şeyler söylemiş olabilir hem de kendi adıma sakındığım yönlendirme ve hüküm verme gibi risklerden uzaklaşabilirim. Birçok genç gibi ben de yaşadığım için biliyorum; içinde biriktirdiğin duygu ve düşünceleri anlatmak, dünyayı kuşatmış haksızlıklara, zulme ve kötü gidişe isyan etmek, haykırmak istiyor, sesinin gücünü sağır harflere, sözlüklerde sessiz sedasız bekleyen kelimelere yükleyerek kudretli bir uyarıcı olmayı arzuluyorsun.

Çok güzel bir hâlidir bu. Güzel ama yeterli değil. Yeri gelmişken "iyi", "güzel", "olumlu", "doğru", "faydalı" gibi kavramların her biri birbirinden çok farklı olduğu gibi, aynı kavramların herkese göre de farklı olduğunu hatırlatmak isterim. Bir şey, bir söz, bir davranış "iyi" olabilir ama güzel olmayabilir; yahut güzeldir ama faydalı değildir. "Doğru"dur ama iyi değildir. Bu yüzden bir ahlak ve estetik sorunu olan "iyi", "güzel", "olumlu", "doğru", "faydalı" gibi kavramlarla bunların birbiriyle ilgi ve ilişkisi üzerinde durmak, yazmanın ve yaşamanın da en önemli şartıdır.

Demem o ki, insanlığı bir doğruya, bir gerçeğe davet etmek yeterli olmuyor. O gerçeği, o doğruyu en güzel, en etkili ve anlaşılır bir üsluba dönüştürmek gerekir. İşte yazmanın, eser vermenin ve anlamlı bir hayat sürmenin sırları da burada aşikâr olmaya başlar. Gençliğin en güzel yanı cesaret ve samimiyetidir. Ama en tehlikeli yanı da bu özellikleridir. İnsanın sanat ve hayat yolculuğu da bu imkân ve tehlike arasında ilerler. Ne tek başına korkaklık, ne tek başına cesaret sonuç alıcı değildir. Bazen cesaretin, bazen korkunun kemale erdirdiği bir yolculuktur yazmak ve yaşamak. Samimiyetin edeple taçlandığı bir yolculuk olduğu gibi. Çünkü tek başına samimiyet de yetmez. Ama bir şey şüphe götürmeyecek kadar açıktır: İnsan hayata da, sanata da taklitle başlar. Taklitten korkmamalıdır. Taklit, ustalaşmanın bir aşamasıdır. Ama varmamız gereken nokta "kendi kendimiz olmaktır". Hatamızla, sevabımızla, eksiğimizle, fazlamızla kendimiz olmak. Bütün bunlardan sonra Mehmet Akif'in bir tespitini hatırlatmak sanırım senin için de son derece yararlı olacaktır: "Sanatın yüzde doksanı emek, yüzde onu yetenektir." Ben ve yaşıtım birçok insan, yeteneklerini emekleriyle taçlandıramadıkları için olmaları gereken yere ulaşamadılar.



Üstelik bu vadide ustalaşmak da yoktur. Her başladığın yazı, yeni ve acemisi olduğun bir iştir. ***Sanat ve tefekkürün zorluğu da, güzelliği de bundandır.***

Yazdıklarını okudum. Seni iyi bir yazar yapacak bir potansiyeli haber veriyor yazdıkların. Çok yazmak yerine bir yazıyı defalarca yazmak, önünü daha çok açacak, yolunu daha da kısaltacaktır. Türk ve Müslüman vurgusunu biraz daha geriye çekerek evrensel bir ses yakalamak, sanırım dünya çapında bir yere taşıyacaktır mesajımızı. Sadece Müslüman olarak Müslümanlara değil, insan olarak bütün insanlığa doğru açılmalıyız. Müslümanlığımız da bunu gerektirmiyor mu? Bunun için de mutlaka ve mutlaka dünyadaki fikir ve sanat hareketlerini takip edecek kadar olmak kaydıyla en az bir yabancı dil öğrenmek, ertelenemez, ihmal edilemez bir zaruret olarak çıkıyor karşımıza.

İyi bir yazar olmak için gerekli vasıflara sahip olduğun görülüyor. Geriye işin yüzde doksanı, yani emek kısmı kalıyor. Bu da bir irade işidir. Kendini ve zamanını iyi yönetmek, başarının en önemli şartıdır. Gerisi ise nasip.

Umarım işine yarar bir şeyler söylemişimdir. Allah yolunu açık, yolculuğunu hayırlı kılsın. Başarılar diliyorum, sevgili kardeşim.

Cansu Canbaz

Özel Röportaj

Spora ve spor medyasına olan ilginiz nasıl başladı? Bu yolculukta sizi en çok motive eden şey neydi?

Spora ilgim çok küçük yaşlarda başladı. Çocukken izlediğim maçları sadece bir taraftar gibi değil, oyunun içindeki detaylara dikkat ederek izlerdim. Spikerlerin anlatımları, yorumcuların analizleri beni hep büyülemiştir. O dönemde sadece bir futbol maçı izlediğimi sanıyordum ama aslında spor medyasına olan ilgimin temelleri atılıyormuş.

Haberci olmayı seçmemle birlikte bu ilgim daha profesyonel bir yöne evrildi. Başta farklı alanlarda çalışsam da spor benim için her zaman başka bir tutkuydu. Çünkü spor, sadece bir oyun değil; içinde duygu, mücadele, başarı ve hayal kırıklığı var. İşte beni en çok motive eden şey de bu. Bir hikâye anlatıcısı olarak, o heyecanı, o ruhu izleyiciye en iyi şekilde aktarmak ve onların da benimle aynı duyguyu hissetmesini sağlamak istiyorum.



Genç yaşta spor medyasında yer almak isteyenler için ne gibi tavsiyeleriniz var?

Öncelikle, spor medyasında yer almak isteyen birinin sadece futbolu değil, tüm spor branşlarını bilmesi gerekiyor. Futbol elbette çok popüler ama voleybol, basketbol, atletizm, yüzme gibi branşları da takip etmek sizi farklı kılar. Ne kadar geniş bir bilgiye sahip olursanız, o kadar güçlü bir yorumcu ya da programcı olabilirsiniz.

Ayrıca, sosyal medyanın gücünü de göz ardı etmemek gerekiyor. Eskiden sadece televizyon ekranları vardı, şimdi YouTube'dan, Instagram'a, TikTok'tan podcast'lere kadar içerik üretebileceğiniz birçok alan var. Bu yüzden hem klasik medya hem de dijital dünyaya hâkim olmak büyük avantaj sağlar.

Ve tabii ki bol bol okumak, araştırmak, pratiğe dökmek. Denemekten korkmamak lazım. Bir yayında hata yaptığınızda bu sizi durdurmamalı, aksine daha iyisini yapmak için motive etmeli.

TRT Spor gibi önemli bir platformda yer almak genç bir spor programcısı ve yorumcusu için nasıl bir deneyim?

Böylesine köklü bir kurumda çalışmak gerçekten çok büyük bir sorumluluk ama aynı zamanda harika bir deneyim. İşin mutfağını öğrenmek, alanında uzman insanlarla çalışmak, büyük organizasyonların perde arkasını görmek insana bambaşka bir bakış açısı kazandırıyor.

Spor medyasında en önemli şeylerden biri, izleyiciyle doğru iletişimi kurmak. TRT Spor gibi bir platformda, geniş kitlelere hitap ederken anlatım tarzınızı, bilgiyi nasıl aktardığınızı ve tarafsızlığınızı sürekli gözden geçirmeniz gerekiyor. Bu da insana hem büyük bir disiplin kazandırıyor hem de her yayında daha iyi olmaya zorluyor.

Sizce sporun gençler üzerindeki en büyük etkisi nedir? Hem fiziksel hem de zihinsel anlamda nasıl bir dönüşüm sağlıyor?

Spor, bence gençler için hayatı öğreten en büyük öğretmenlerden biri. Öncelikle disiplin kazandırıyor. Düzenli spor yapan biri planlı olmayı, emek vermeden başarı gelmeyeceğini öğreniyor.

Fiziksel olarak bakarsak, spor yapmak sağlıklı bir yaşamın kapılarını açıyor. Ama sadece fiziksel etkilerle sınırlı değil. Spor yapan insanlar daha özgüvenli, daha kararlı oluyor. Aynı zamanda stres yönetiminde, odaklanmada ve mental dayanıklılıkta inanılmaz bir katkı sağlıyor. Sahada ya da kortta yaşanan bir mücadele, aslında hayatta karşımıza çıkan zorluklara karşı da bir antrenman niteliğinde.

Türkiye'de gençlerin spora ilgisini artırmak için neler yapılmalı? Sizce hangi branşlar daha fazla teşvik edilmeli?

Türkiye'de futbolun yeri çok ayrı, bu bir gerçek. Ama diğer branşlara verilen destek arttıkça gençlerin ilgisi de büyüyor. Voleybol bunun en güzel örneklerinden biri. Son yıllarda elde edilen başarılarla birlikte gençler arasında voleybola ilgi ciddi anlamda arttı. Bunun gibi hikâyeler yaratmak ve başarıları daha görünür kılmak lazım.

Ayrıca, sporun sadece profesyonel anlamda değil, hayatın bir parçası olarak da teşvik edilmesi gerekiyor. Okullarda daha iyi spor alanları, daha fazla organizasyon ve gençlerin idol alabileceği rol modellerle bu ilgiyi artırabiliriz.

Spor yapmayı alışkanlık haline getirmek isteyen gençler için başlangıç noktası ne olmalı?

Bence en önemli şey, bir hedef belirlemek ve bunu sürdürülebilir kılmak. Büyük hedefler koyup kısa sürede pes etmek yerine, küçük adımlarla başlamak çok daha etkili. Sevdiğiniz bir spor dalını seçmek de motive edici olabilir. Herkes koşmayı sevmeyebilir ama belki yüzmeyi, pilatesi ya da boksu sevebilirsiniz. Önemli olan, kendinize uygun olanı bulmak.

Bir de istikrar. 2-3 gün spor yapıp bırakmak yerine, az ama düzenli yapmak çok daha faydalı. Zamanla alışkanlığa dönüşüyor ve artık hayatınızın bir parçası hâline geliyor.

Dijital platformlar klasik spor medyasını nasıl etkiliyor?

Dijital platformlar her şeyi değiştirdi. Eskiden bir maçın analizini izlemek için televizyonda bir programı beklerken, şimdi sosyal medyada 5 dakikalık bir videoyla tüm özetleri ve yorumları görebiliyoruz.

Bu, spor medyası için hem bir avantaj hem de bir meydan okuma. Geleneksel medya, dijitale uyum sağladıkça gençleri yakalayabiliyor. Artık sadece klasik spikerlik ya da yorumculuk değil, dijital içerik üreticiliği de çok önemli bir alan.



Motivasyonunuzu kaybettiğiniz anlarda kendinizi nasıl yeniden motive ediyorsunuz?

Herkes gibi benim de zorlandığım, motivasyonumun düştüğü anlar oluyor. Ama böyle anlarda biraz geri çekilip neden bu işi yaptığımı hatırlamak bana çok iyi geliyor.

Bazen de ilham almak için sevdiğim şeyleri yapıyorum. Güzel bir maç izlemek, iyi bir müzik dinlemek, spor yapmak ya da seyahat etmek bana enerji veriyor.

Gençler için "başarı" kavramını nasıl tanımlarsınız?

Bence başarı, sadece bir noktaya ulaşmak değil, o noktaya giderken gösterdiğin çaba, sabır ve tutku. Başarıyı sadece bir sonuca bağlamak doğru değil. Çünkü bazen yolculuk, varılacak yerden çok daha öğretici oluyor.

Çalışkanlık, disiplin, kendine inanmak ve vazgeçmemek... Bence bunlar başarıya giden en önemli değerler.

Son olarak, genç okurlarımıza bir mesajınız var mı?

Ne yaparsanız yapın, gerçekten sevdiğiniz şeyi yapın. Sporcu, gazeteci, mühendis ya da sanatçı... Önemli olan, yaptığınız işi tutkuyla yapmak. Ve şunu unutmayın: Başarı bir süreçtir. Hatalar da bunun bir parçasıdır. Pes etmeyin, kendinize güvenin ve her zaman öğrenmeye açık olun.

Ve tabii ki sporu hayatınızdan eksik etmeyin! Çünkü spor sadece bir aktivite değil, daha iyi bir hayatın anahtarı.

Her Güne Yeni Bir Hikâye



Güneş her gün olduğu gibi (Gün), yeni yeni doğup kendine gelirken, şehrin üstünde süzülen yansımalarından bir kısmı pencere camımdan odaya dolarken, içimde bir uyanış hissi doğuyordu. O an, güneşin huzmelerinin yarattığı o büyülü yansıma, ruhuma taze bir nefes, bir iç çekiş gibi geliyordu. Kalkıp pencereyi araladım; serin hava, taze bir başlangıcın habercisi gibi ruhumu sarmaladı. 8269'uncu günden sonra doğan güneşle gelen yeni gün, umutların yeşerdiği, hayallerin filizlendiği bir çiçek gibi açılmıştı. Yataktan kalktıktan sonra odamdan çıkarak mutfağa doğru ilerledikten sonra günün ilk işi bir fincan kahve hazırlamak oldu. Kahvenin derin aroması, sabahın sessizliğinde dans ederken, yeni yeni düşünceler zihnime dolmaya başladı. Günün zihin açıcı başlangıç atmosferini, kahve kokusunu içime çekerek almış bulundum.

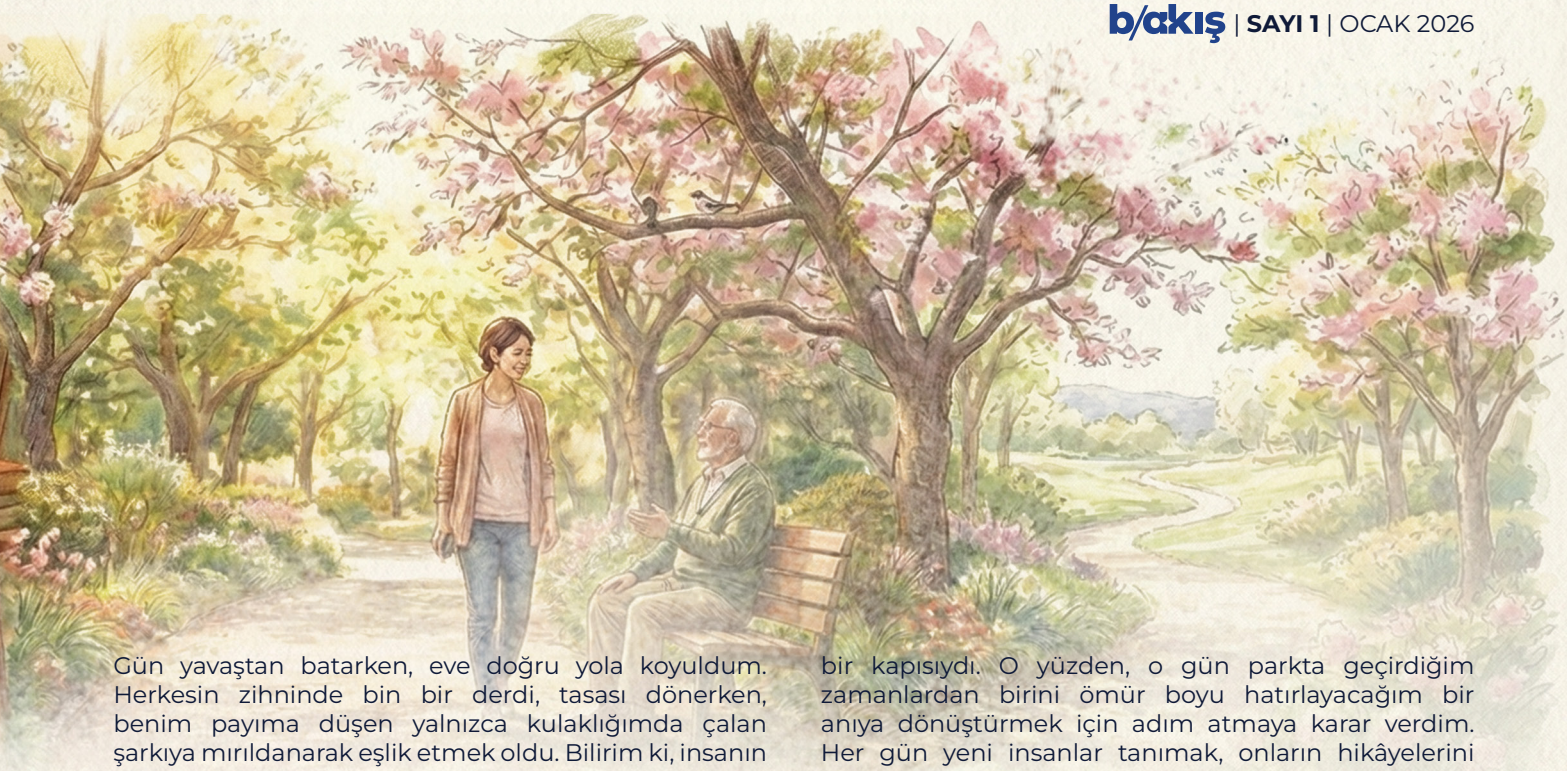
Bugün neler yapacağımı, hangi hayallerin peşinden koşacağımı düşünerek, kahve makinemin melodik sesi eşliğinde zihnimi berraklaştırdım. İşte o an, uyandığımı anlayan kedim İnci, yatak odasının kapısından belirerek mutfağa, yanıma doğru geldi. Her sabah yaptığı gibi huysuzca miyavlayarak bana günaydın derken, mamasını ve suyunu tazeledim. Kedimin tatlı huysuz miyavlayışı ile başlayan bu saatler günümün ayrılmaz bir parçası. Onun varlığı, sanki tüm evreni sarmalayan bir sıcaklık gibi etrafımı kuşatıyor. İnci'nin gözünde her gün boş gökyüzünü izleyen koca bir şapşal gibi duruyordum; ama o, benim içsel huzurumu bulmamda yardımcı olduğunu bilmiyordu. Hayat daha önce hiç bu kadar umut verici görünmemişti; ne huzur ve umut dolu bir uyanış!

Şehrin tatlı telaşı yavaş yavaş başlarken, işe giden insanların telaşı, okula gitmek için servis bekleyen çocukların neşesi, ışıklarda bekleyen araçların gürültüsü yavaş yavaş duyulmaya başlamıştı. Soğuyan kahvemin son yudumlarını yudumlarken, bu kalabalığın içinde kendi serüvenimi gözden geçiriyordum. İç sesimin yankısı nihayet son bulmuştu ki kendimi masanın başına oturabildim. Çalışmam gereken dönem derslerine göz gezdirdikten sonra, hocamın önerdiği kitabımı okuyarak notlar çıkardım. Günlük işlerimi hallettikten sonra, güneşin en tepede olduğu an geçer geçmez kendimi en sevdiğim parklara, yürüyüş yollarına attım. Güne bu şekilde başlamak, doğanın beni beklediğini ve bana vereceği birçok gizem dolu mutlulukların olduğunu düşündürüyor. Günlük olarak gerçekleştirmeye çalıştığım bu rutinim, sessizliğin sesini dinlememi, kuşların manidar cıvıltılarını duymamı sağlıyordu. Yürüyüşlerim esnasında gördüğüm, benimle birlikte yürüyüşe çıkan yaşlı teyze ve amcalarla sohbet etmeye bayılıyorum. Yeni insanlarla tanışmanın heyecanı, her yürüyüşümde benimle birlikte. Yolda karşılaştığım bir tebessüm, bazen sadece tatlı bir baş selamı, derin bir sohbetin ve dostluğun başlangıcı oluyor. Her bir insan, içinde taşıdığı bir hikâye barındırıyor. Onlarla kurduğum bağlar, hayatıma bazen yön veren bir pusula oluyor, bazen hayatıma renk katan anlar, bazen de ufkumu genişleten düşünceler...

Her yeni selamın getirdiği tanışma ve paylaşılan her anın hayatın keşfedilmesi gereken güzelliklerine aracı olduğunu anlamak ne hoş. Ayakkabılarımı giyip evden kendimi dışarı attığım an, doğanın kucaklayıcı sesi beni çağırıyor gibiydi. Adım adım ilerledikçe, ağaçların narin yapraklarının çıkardığı hışırtı, kuşların şarkısı, içimdeki nefesin hızlanmasına, kalbimin sert atışlarına sebep oluyordu. Gözlerimin, rengârenk açmış zarif çiçeklerin büyüleyici danslarını görmemesi elbette imkânsızdı. Her çiçeğin başında uçuşan arılar da bu güzelliklerden nasibini alma hedefindelerdi. Sanki bu yürüyüşler, içsel yolculuğun kapılarını aralıyor ve ruhumu doğaya, doğanın özüne teslim ediyor. Geçmişin puslu ağırlıklarından arınırken, gelecek için doğayla anlaşarak umut dolu günlere kendimi adadım.

Yeşilin her tonunu barındıran bu alanlar bana ikinci evim gibi geliyor. Doğaya olan düşkünlüğümün nedenini bilmiyorum açıkçası. Ama tonu fark etmeksizin en sevdiğim renk olan yeşil renginin doğayı sevmeme mi, yoksa doğanın mı yeşili sevmeme bir etkisi olduğunu ara ara yürüyüşlerimde düşünmekten kendimi alamıyorum. Şimdi fark ettim, galiba doğa ile ilgili olan her şeyi seviyorum. Çünkü en sevdiğim kokuyu da düşündüğümde, görüyorum ki bu koku doğanın mirası olan amber.

Ruhuma biçilmiş kaftan olan bu doğa sevgisi, etrafımdaki dostlarım tarafından çoğu zaman garipseniyor. Ancak ben, doğanın sunduğu o muhteşem huzuru hissedebildiğim için her geçen gün şükrediyorum.



Gün yavaştan batarken, eve doğru yola koyuldum. Herkesin zihninde bin bir derdi, tasası dönerken, benim payıma düşen yalnızca kulaklığımda çalan şarkıya mırıldanarak eşlik etmek oldu. Bilirim ki, insanın kendine ayırdığı her vakit inanılmaz kıymetlidir ve her birey aradığı o şifayı ruhunda bulmalıdır. Bulmalıdır ki özüne dönebilsin, benliğini koruyabilsin, iyileşmek için yolun başında, ortasında ve sonunda yine en iyi pusula ve yönlendirici liderin kendisi olduğunu idrak edebilsin. Yaşanılan her olumsuzlukta, zorlukta mutlak huzuru yakalayabilmeyi öğrenebilsin.

Sonunda kendimi evde bulduğumda, günümü huzurla sonlandırmanın verdiği tatminle dolup taştım. Kendime dinlenmem için zaman ayırdım; oluşturduğum bu rutin, güne iyi başlamamı, verimli geçmesini sağlıyordu. Hayattan ve doğadan bugün neler öğrendim? Neler bana iyi geldi? Hangi anlar kalbimde yer buldu? Her gün sonunda kendimle baş başa kaldığımda sorduğum bu sorulara cevabı yine ben veriyorum. Verdiğim her cevap, birer içsel değerlendirme niteliği taşıyor. Yapılan değerlendirmeler neticesinde çevremdeki insanlardan edindiğim bilgiler ile hayata dair bakış açımda derinlemesine farklılıklarla şekillendirmiş oluyorum. Kendimi gözden geçirme, soyut terazimde tartma fiili; kendimi bulma, yeniden keşfetme yolculuğumun vazgeçilmez ve en heyecanlı bir parçası oluyor.

Ancak, o gün parkta karşılaştığım bir adam, içimdeki huzuru sarsan bir değişim yaratmıştı. İhtiyar, gözlerinde derin bir bilgelik taşıyor, gülümsemesiyle kalbimi ısıtıyordu. Bir süre sohbet ettikten sonra, bana doğanın ve yaşamın sunduğu güzellikleri daha derinlemesine görmem gerektiğini söyledi. O an fark ettim ki, hayat sadece rutinlerden ibaret değildi. Söylenmemiş sözler, yaşanılmasına fırsat tanınmamış anlar, açığa çıkmasına izin verilmeden bastırılan duygular... Daha nice sayıp çoğaltabileceğim birçok durum, yaşamın insana sunduğu ve bazı şeyleri düzeltmesini istediği şartlar bütünün bir parçası. Gelip geçmiş her günün ardında iyi ya da kötü deneyimler saklı bulunmakta. Her deneyim, hayatın kendisi gibi sürekli dönüşüm ve değişim girdabındadır. Bu anlara kutlama ya da ders alma gözüyle bakmak da insanın gelişimine katkı sağlayacaktır.

Doğa sevgim, bana sadece içsel huzur değil, aynı zamanda insanlarla bağlantı kurmanın da bir kapısıydı. O yüzden, o gün parkta geçirdiğim zamanlardan birini ömür boyu hatırlayacağım bir anıya dönüştürmek için adım atmaya karar verdim. Her gün yeni insanlar tanımak, onların hikâyelerini dinlemek için kendime bir hedef belirledim. Artık her sabahı yeni bir fırsat olarak görmeye başladım. Kahvemi içerken, içinde bir hikâye barındıran insanlarla tanışmayı, onlardan ilham almayı ve ruhuma yeni renkler katmayı hayal ettim. Doğanın yeşili beni sarmalamaya devam ederken, o daha önce görmediğim güzellikleri keşfetmek için bir yolculuğa çıktım. Her yeni gün, yeni bir başlangıç, yeni bir umut, yeni bir hikâye demekti artık benim için. Bu hayatımın 8270. günü sonrası doğan ve doğacak olan her gün, gözlerimi açarken hayatın sunduğu güzellikleri fark etmenin mutluluğunu yaşıyor, kendimi sevmenin verdiği bu derin huzur ile yeni dostluklar kurmak için heyecanla yola koyuluyordum. İşte böylece, ruhumu besleyen bu serüvenle, hayatın her anını dolu dolu yaşamanın keyfini çıkarmaya başladım. İyilik ve güzelliklerle kazanacağım nice günlere...

Her yeni gün bir hikâye, yeni bir deneyim ve hayatın sunduğu sınırsız güzelliklerle dolu bir serüven olacaktı. Ve işte böylece, güneşin doğuşuna ve batışına, hayatın getirdiklerine hep bir umutla bakarak, daha önce hiç görmediğim yollara adım atmaya hazırdım. Çünkü artık biliyordum ki; o yollarda edindiğim tecrübe ve engin deneyimler ile hayatım daha da başka bir boyuta evrilmiş olacak ve içerisinde gizli nice kapılar bulunduracaktı. Aralanmayı bekleyen her kapı da farklı serüvenler, kazanışlar ve kaybedişlerle yolumu aydınlatacak.

Hayat, en güzel hikâyeleri yazmaya açık bir sayfa gibiydi. Ve her okuyucusu, kendi hikâyesini keşfetmek için sabırsızlanıyordu.

UMUDUN DOĞUM GÜNÜ: 3 HAZİRAN



Gazze Şeridi'nin kalbinde, dar sokakların ve hayatın hareketli seslerinin ortasında, El-Bureyc mülteci kampında küçük bir çadırda bugün uzun süre sonra ve belli belirsiz de olsa yeniden hissedilen bir duygu hakimdi: neşe. Derme çatma iplerden sarkan parlak renkli kâğıtlar, yumuşak esintide bir anlık sevince kapılmış kelebekler gibi uçuşuyordu. İçeride, Leyla adında küçük bir kız, kalbini sıcaklık ve heyecanla dolduran bir kutlamaya hazırlanmakla meşguldü. Meşguldü çünkü bugün canından çok sevdiği, küçük kardeşi Ahmed'in doğum günüydü. Ahmed altı yaşına giriyordu. Toz toprak içindeki çadırların arasından yayılan çocuk kahkahaları, havadaki gerginliği hafifletiyor, bir anlığına bile olsa umut dolu bir atmosfer yaratıyordu. Leyla, bu küçük umut kıvılcımını büyütmeye kararlıydı; bugün, küçük kardeşi Ahmed'in doğum günüydü ve Leyla bugünün onun hayatının en güzel günü olmasını istiyordu. Leyla son birkaç gününü bugünü özel kılmak için küçük hediyeler hazırlayarak geçirmişti: bulduğu birkaç renkli kâğıttan ve tahta parçalarından yaptığı küçük uçurtma, Türkiye'den gelen yardım kolilerinden çıkan bisküvileri süt tozu ve su ile karıştırarak yaptığı küçük bir pasta ve en sevdikleri oyunların resimleriyle süslenmiş el yapımı bir kart. İçten bir gayretle ve sevinçle hazırladığı hediyelerini çadırın köşesinde saklarken kalbi sabırsızlıkla çarpıyordu. Ahmed'in, onun için ablasının ellerinden hazırlamış olan bu hediyeyi gördüğünde, kocaman açılacak gözlerini, heyecanla parlayacak yüzünü hayal ediyordu.

Ahmed, meraklı kahverengi gözleri ve insanları neşelendiren kahkahalarıyla etrafındaki dünyadan habersizdi. Onun için kamp, geçmişin gölgelerinin sadece ışıkta dans eden şekiller olduğu, macera dolu bir oyun alanıydı. Gerçekte büyük, göz alabildiğince büyük bir boşluğun içerisinde yer alan bu kamp alanı her türlü tehlikeye açık, hiç bir sokağın geçmişten tanıdık bir adrese ya da eve çıkmadığı, geceleri sessizlik, karanlık ve acının hüküm sürdüğü kocaman bir boşluktu. Çocuklarını, dostlarını arkadaşlarını, annelerini, babalarını, kardeş ve komşularını geride bırakmış bir çok insanı barındıran bu yer, Ahmed'in gözünde ise sadece bir oyun alanıydı.

Ahmet buradaki günlerini oyunlar oynayarak geçiriyordu. Bu oyunlar daha çok birkaç arkadaşıyla bir araya gelerek hayallerinde yarattıkları karakterlerle ve mekanlarda kurguladıkları oyunlardı. Bu oyunlarda devler ve cüceler, prensesler ve prensler, kötü kalpli cadılar ve su perileri çocukların çamurdan inşa ettikleri kalelerde, karanlık ormanlarda yahut engin denizlerin dibinde saklambaç ve kovalamaca oynuyordu. Oyun oynarken etrafında yankılanan kahkaha ve neşe sesleri, zaman zaman seslerini duydukları ama artık kanıksadıkları silah seslerinin ve çatışmanın uzak gürültüsünü bastırıyordu.

Güneş ufkun altına inip gökyüzünü altın ve pembe tonlarına boyamaya başladığında, Leyla'nın kalbi sabırsızlıkla çarpmaya başladı. Çadırlarının duvarında asılı duran küçük aynaya baktı, saçlarını düzeltti ve annesinin onun için diktiği elbisenin kuşağını ayarladı. Her şeyin mükemmel olmasını istiyordu. Uğur getirmesi için hastaneye yapılan bomba saldırısında kaybettikleri babasından hatıra kalan ve boynundan hiç çıkarmadığı tesbihin tanelerine dokundu ve en sevdiği esmayı arka arkaya fısıldamaya başladı: *"es Selam!"*

Leyla Ahmedi'i sabırsızlıkla çadırın girişinde bekliyordu. Ahmed döndüğünde, dışarıda oynamaktan yanakları kızarmış, neşeyle gülümsüyor ve Leyla'ya doğru koşuyordu. Kardeşinin geldiğini görünce Leyla'nın sesi heyecanla titredi, gözleri yıldızlar gibi bir parlıyor ve sönüyordu. *"Gözlerini kapat!"* diye talimat verdi, sesi neşesini zorlukla bastırıyordu. *"Neden?"* diye sordu Ahmed, kıkırdayarak ablasının muzipliğine ayak uydurdu. *"Dediğimi yap! Sürpriz!"* dedi Leyla kendi heyecanını gizlemeye çalışarak. Ahmed başta şaşkınlıkla baktıysa da ablasının gizemli heyecanına uyarak gözlerini sımsıkı kapadı. El ele tutuşan Leyla ve Ahmet birlikte çadıra girdiler. Leyla aniden *"Şimdi aç gözlerini!"* diye bağırdı ve bir hamleyle küçük pastayı ve uçurtmayı ortaya çıkardı. *"İyi ki doğdun, Ahmed!"* diye bağırdı, sevincine daha fazla hâkim olamayarak... Ahmed'in gözleri fal taşı gibi açıldı ve bir an sessiz kaldı, önündeki manzarayı seyre daldı. Parlak renkler, pastanın tatlı kokusu ve gururla gülümseyen kız kardeşinin görüntüsü onu hayretle doldurdu. Savaş, korku, yoksulluk hepsi bir anlığına kayboldu. Çok özlediği bir şeye kavuşmuş gibiydi: evine... evlerinde kutladıkları doğum günleri aklına geldi. Her şeyin ve herkesin belki de bir ve tam olduğu o mutlu zamanları özledi. Babasının, annesinin, ablasının ve arkadaşlarının hep birlikte doğum gününü kutladığ, güzel ve mutlu zamanlar geçirdikleri o kutsal mekan... ev...

"Vay canına!" diye haykırdı, mutluluğu tüm vücuduna, ordan da havaya yayılıyordu.

Leyla *"Bak! Sana uçurtma yaptım!"* diyerek küçük hediyesini Ahmet'e uzattı. Ahmed hediyeye baktı, hediyeyi Leyla'dan alırken parmakları heyecandan titriyordu. Küçük kırmızı bir uçurtmaydı, kuyruğu rengarenk ve upuzundu. *"Teşekkür ederim ukhti (ablacığım)! Bu şimdiye kadar aldığım en güzel hediye!"*

Leyla gelen yardım malzemelerinin arasında bulduğu ve mum niyetine pastanın üzerine yerleştirdiği pamuklu çubuğu tutuşturdu. *"Şimdi bir dilek dile Ahmed!"*. Ahmed gözlerini kapadı ve bir çocuk kalbinin tüm

gücüyle neredeyse hiç düşünmeden kalbinden geçen dileğini diledi: babasının çadırdan içeri girmesini ve güçlü kollarıyla onu kucaklamasını... Sadece bölük pörçük anılar aracılığıyla tanıdığı kahramanın geri dönmesini dilerken alev titredi, Ahmed'in yüzünde gölgeler dans etti. Kardeşini izlerken Leyla'nın göğsü daraldı, ondan saklamak zorunda olduğu gerçeği biliyordu: bir bomba babalarını onlardan çalmış, hayatlarında sadece bir boşluk bırakmıştı. Annelerinin geceleri gizli gizli ağlamasının, Leyla'nın her gece uykudan sıçrayarak uyanmasının sebebi buydu. Leyla sırrının ağırlığını üzerinde hissetti ama zor da olsa Ahmed mumları üflerken yüzüne bir gülümseme yerleştirmeyi başardı. Mumlar sönerken sesinin kalbindeki acıyı ele vermemesini umarak Ahmet'i alkışladı ve kardeşini kutladı.

Dışarıdan gelen çatışma seslerine rağmen, çadırın içinde duyulan tek şey kardeşlerin kahkahası ve sessizce dökülen birkaç gözyaşıydı.

Leyla, Ahmed'in dileğini gerçeğe dönüştüremeyeceğini bilse de, kardeşinin yüzünde beliren o masum sevinçle avundu. Küçük bir anı dahi olsa, kardeşine güven ve mutluluk dolu bir doğum günü yaşatabilmişti.

Akşamı gülerek, oyunlar oynayarak ve Leyla'nın yardım malzemeleri ile yaptığı pastanın tadını çıkararak geçirdiler. Her ısırık bir hazineydi, tatlı ve rahatlatıcıydı, çoğu zaman korku ve kargaşa dolu hissettiren bir dünyada normalliğin bir anıydı. Onlar oynarken, dışarıdaki hayatın uzak sesleri, diğer çocukların kahkahaları, ara sıra bir ebeveynin bağırması, neşeleriyle iç içe geçiyor, evlerindeymiş gibi hissettiren bir melodi yaratıyordu.



O gece Leyla ve Ahmed çadırlarının önünde yere serilmiş eski bir kilime uzanarak yıldızları izlemeye koyuldular. Gece çökerken, yıldızlar üstlerinde parıldamaya başladı ve Ahmed yere uzanıp uçsuz bucaksız gökyüzüne baktı.

"Sence orada bizim gibi başka çocuklar da var mıdır?" diye sordu, sesi yumuşak ve düşünceli...

Leyla başını salladı, kalbi şefkatle kabardı.

"Evet, sanırım varlar, hatta bundan eminim Ahmed.

Her yerdeki çocuklar aynı yıldızlara bakıyor, aynı hayalleri kuruyor. Bir gün biz de onlarla tanışacağız ve birlikte oyunlar oynayacağız."

Ahmed merakla sordu :

"Birlikte okula da gidecek miyiz? Bizim de kitaplarımız, rengarenk kalemlerimiz olacak mı?"

Leyla gülümsedi:

"Elbette olacak Ahmed! Az kaldı, bu savaş bitince öğretmenlerimize ve arkadaşlarımıza kavuşacağız. Sana kocaman bir çanta alacağım, içinde tüm kitapların olacak. O kadar çok kitabın olacak ki, sırtındaki çantayla evin önündeki yokuşu oflaya puflaya zor tırmanacaksın!" Sonra Ahmed'i yorgun argın yokuş çıkarken taklit etti. İki kardeş kahkahalara boğuldular.

O anda Leyla karşılaştıkları zorluklara rağmen yalnız olmadıklarını fark etti. Birbirlerine, kahkahalarına ve hayallerine sahiptiler. Uzaklarda tanımadıkları kardeşlere ve arkadaşlara sahiptiler. Ve o gece, dünyanın küçük bir köşesinde, uzaktan gelen silah ve siren sesleri arasında sadece Ahmed'in doğum gününü değil, ruhlarının direncini de kutladılar. Birlikte gözlerini kapadılar ve dilek tuttular; neşe, macera ve umut dolu basit hayaller. Leyla babalarının anısını canlı tutacağına dair kendine söz verdi. Anlattığı her hikâye, kutladıkları her doğum günü, gizlice döktüğü her gözyaşında bu sözü hatırlayacaktı.

Gölgeler uzadı ve hava soğudu ama gaz lambasının yumuşak ışığında üçü de bir nebze huzur buldu. Kutlama, kaybedilenlerin ve tutunmaları gereken umutların bir hatırlatıcısıydı. Ahmed'in gözleri uykuyla ağırlaşırken, rüyaları babasının dönüşünün hayaliyle dolup taşarken, birbirlerinin sıcaklığına sarılarak zaman mekanda bitmeyen bir uykuya daldılar ve dünyanın gölgeleri kayboldu. Ve tekrar babalarıyla beraber oldular...

Aynı günün sabahında, yaşından daha çok parçaya ayrılmış bir vücutla, isimsiz bir şekilde, dünyanın gözlerini kapadığı ve çocuk oldukları unutulduğu bir dünyada basit bir sayı olarak haber kanallarında yer aldılar.

CNN: 4 Haziran günü İsrail'in Gazze'deki El-Bureyc ve El-Megazi kamplarına düzenlediği saldırılarda 15 kişi öldü.

Ne bir isim, ne bir yaş ne de bir cinsiyet... Sadece bir sayı... Habis bir ur gibi büyüyen İsrail nefreti yine çocukları vurmuş, dünya gözlerini ve vicdanını bu katliam karşısında yine başka yöne çevirmişti...

Gece Yarısı Kütüphanesi
Matt Haig



Matt Haig, çağdaş İngiliz edebiyatının öne çıkan isimlerinden biri olup, özellikle psikoloji, felsefe ve insanın varoluşsal kaygıları üzerine yazdığı eserlerle tanınır. *Gece Yarısı Kütüphanesi (The Midnight Library)*, 2020 yılında yayımlandı ve kısa sürede büyük yankı uyandırdı. Kitap, yayımlandığı yıl **Goodreads Choice Awards** tarafından "En İyi Kurgu Romanı" seçildi ve birçok ülkede çok satanlar listesine girdi. Yazar, kendi hayatında ruhsal sağlık sorunlarıyla mücadele etmiş ve bu deneyimlerini eserlerine yansıtmıştır.

Matt Haig'in Gece Yarısı Kütüphanesi, sadece bir hikâye anlatmaktan öte, pişmanlıklar ve alternatif hayatlar üzerine düşündüren bir kitap. Sade ve akıcı bir dille yazılmış; gereksiz süslü betimlemelerden, karmaşık anlatım tekniklerinden uzak bir üsluba sahip. Kitabın dili, edebî yoğunluktan çok, psikolojik derinlik ve duygu aktarımına odaklanıyor.

Ana karakter **Nora Seed**, hayatından umudunu kesip intihar etmeye karar verdiğinde, yani hayat ile ölüm arasındaki ince çizgide sıkışıp kaldığında, kendisini sonsuz olasılıkların kapısını aralayan bir kütüphanede bulur. Bu kütüphane, Nora'nın hayatında yaptığı her seçimin başka bir versiyonunu barındıran sonsuz raflara sahiptir. Kitaplar (yani seçimler), kesin cevaplar vermek yerine şu soruları sordurarak ilerliyor:

Gerçekten kaçırdığımız fırsatlar bizi daha mutlu eder miydi? Yoksa mutluluk, dışsal koşullardan bağımsız olarak içsel bir keşif midir?

Yazarın akıcı dili ve merak uyandıran anlatımı, kitabı kolay okunur hâle getiriyor. Ancak kurgusal bazı eksiklikler dikkat çekiyor. Alternatif yaşamlar, Nora tarafından tam anlamıyla içselleştirilmekten ziyade, sadece kısa süreli ziyaretler gibi sunuluyor. Olayları dışarıdan gözlemleyerek deneyimliyor olsaydı, seçimlerinin sonuçlarını daha objektif görebilir ve gerçekten istediği hayatı daha net anlayabilirdi. Kitap akıcı ve sürükleyici olsa da, derin bir psikolojik analiz beklediğim için bazı kısımlarını yüzeysel buldum. Felsefi sorular sormasına rağmen bunlara derin yanıtlar vermemesi, belki de geniş bir kitleye hitap etme çabasından kaynaklanıyor. Bunun bilinçli bir tercih olduğunu düşünüyorum. Kitap, bazı alternatif yaşamlarında Nora'yı büyük başarılarla donatıyor ve başarıyı toplumsal kazanımlarla ilişkilendiriyor. Ancak bu durum, başarı kavramının bireysel mutluluktan bağımsız olup olmadığını sorgulamaya da yol açıyor.

Kitabın en etkileyici kısmı, Nora'nın onlarca alternatif hayatın içinde kaybolduktan sonra, en büyük anlamın kendi hayatında saklı olduğunu fark etmesi ve onu yeniden kucaklamayı seçmesi.

Tüm bunlara rağmen Gece Yarısı Kütüphanesi, önemli bir mesaj veriyor; İçimizdeki boşlukları doldurmadığımız sürece hangi hayatı seçerek seçelim, tam anlamıyla mutlu olamayız. Belki de hayat, hep varamadığımız yerleri merak etmekten ibarettir.

Fernando Pessao'nun Huzursuzluğun Kitabı eserinde yazdığı gibi;

Nereye varsak,
varamadığımız yerdeyiz.

Satranç
Stefan Zweig



Stefan Zweig'in Satranç adlı eseri, yazarın ölümünden önce yazdığı son kitabı ve belki de en çarpıcı anlatılarından biri. Sadece 77 sayfalık bir novella olmasına rağmen, içeriği o kadar yoğun ki her satırında insan zihninin derinliklerine inen bir sorgulama yer alıyor. Bir yandan satranç oyununun stratejik dünyasında geziniyoruz; diğer yandan totaliter rejimlerin insan üzerindeki etkilerini, insanın psikolojik sınırlarını ve zihinsel sağlığının kırılganlığını gözlemliyoruz. Kısacası, bu sadece bir oyun hikâyesi değil.

Bu kitabı okumamın en büyük sebeplerinden biri, uzun süre kitapçılarda en çok satanlar listesinde yer almasıydı. Hemen herkesin elinde gördüğüm bu kitabı merak etmem çok doğaldı. Açıkçası bu kadar popüler olmasının abartılı olup olmadığını düşünüyordum. Ancak okuduğumda, Zweig'in sayfaları ustalıkla işlemesi, anlatımındaki yoğunluk ve edebi becerisi beni gerçekten etkiledi. Ahmet Cemal'in çevirisi ise kitabın dilini ve ruhunu koruyarak, Zweig'in o yalın ama derin anlatımını çok iyi yansıtıyor.

Roman, bir gemi yolculuğunda geçen satranç müsabakası etrafında şekilleniyor. Bir tarafta mekanik, duygusuz ve tamamen ezbere dayalı bir dünya şampiyonu olan Czentovic; diğer tarafta ise esaret altında satranç öğrenmiş, travmalarla boğuşan Dr. B. var. Bu ikilinin karşılaşması sadece bir satranç oyunu değil, tamamen farklı düşünce sistemlerinin ve insan psikolojilerinin çarpışması niteliğinde. Zweig'in alegorik anlatımı burada devreye giriyor: Satranç yalnızca bir oyun değil, aynı zamanda insan zihninin ve totaliter sistemlerin birey üzerindeki baskısının bir yansıması. İki karakter arasında oynanan bu oyun, hayatta farklı bakış açılarıyla nasıl mücadele ettiğimizi anlatan bir metafor gibi.

Czentovic tamamen mekanik bir tarzda, ezber ve teknikle oynuyor. Strateji belli, hamleler belli; duygusuz ve soğuk. Hayatta da böyle insanlar yok mu? Kurallara sıkı sıkıya bağlı, duygulara yer vermeyen, sadece kazanmaya odaklanmış kişiler. Onlar için önemli olan tek şey sonucu garantilemek. Öte yandan Dr. B. var. Onun satrancı öğrenme süreci tamamen farklı. Oyunla değil; zihniyle, hayal gücüyle, içsel dünyasında geliştirdiği yöntemle oynuyor. Yani bildiğin sezgiyle, duygularıyla, özgün bir yaklaşımla hareket ediyor. Ama işte sorun da burada: Hayatı sadece zihinle, tutkuyla, iç dünyayla çözebileceğini sanmak bir tuzak. Çünkü o kadar derinlere dalıyor ki, sonunda kendi stratejisi içinde boğuluyor, kayboluyor. Tıpkı bazı insanların fazla düşünmekten, fazla hissetmekten, olayların içine çok fazla girmesinden yorulması gibi.

Ancak, Czentovic'in dünya şampiyonu olmasına rağmen körleme satranç oynayamaması eleştirilebilir bir durum. Gerçek hayatta bu seviyeye gelmiş bir oyuncunun tahtaya bakmadan oynama yeteneğine sahip olmaması neredeyse imkânsız. Çünkü satrançta üst düzey ustalar için körleme oynama yeteneği, zihinsel esneklik ve hafızada tahtayı canlandırma becerisi açısından kritik bir yetenektir. Zweig, Czentovic'i mekanik bir oyuncu olarak resmetmiş, ancak bu durum karakterin gerçekliğini biraz zedeliyor. Yine de Zweig'in asıl odak noktasının satrançtan çok psikolojik mücadele olduğunu düşünürsek, bunu bilinçli bir tercih olarak değerlendirmek mümkün.

Sonuç olarak, Satranç kısa ama yoğun bir roman. Hem psikolojik çözümlemeleri hem de edebi anlatımıyla kesinlikle etkileyici bir eser. Uzun uzun düşünmeyi seven, insan zihninin sınırlarını zorlayan okurlar için benzersiz bir deneyim sunuyor. Zweig'in anlatımındaki ustalık sayesinde, bu kadar kısa bir metnin böylesine derin izler bırakması pek de şaşırtıcı değil.

Saatleri Ayarlama Enstitüsü
Ahmet Hamdi Tanpınar



"Saatleri Ayarlama Enstitüsü": Zamanı Ayarlayalım, Kafalar Karışmasın!

Bir sabah uyandınız, elinizde kahve, gözünüz saatte... Ve fark ettiniz ki herkesin saati farklı! Komşu 09.15'te işe gidiyor, sizinki 09.05'i gösteriyor, otobüs şoförü "Abi benim saat 09.10" diyor. Tanpınar da bir gün şehirde saatlerin tutmaması yüzünden vapuru kaçırınca kafasında bu fikir şekilleniyor: Hayatın içinden çıkan basit bir aksaklıktan, zihinsel bir dünya ve dev bir enstitü. Saatleri Ayarlama Enstitüsü, işte tam da bu kaosun edebi yansıması. Ama romanı okudukça fark ediyorsunuz ki mesele sadece saat değil, zihniyet. Tanpınar'ın 1954'te gazetede tefrika edip 1961'de kitaplaştırdığı bu eserde sorduğu soru net: "Zamanı ayarlayarak medeniyet olur mu?" Cevabıysa romanın sonunda sizde şekilleniyor ama ipucu verelim: Hiçbir şey o kadar dakik işlemiyor.

Hayri İrdal: Kader Kurbanı mı, Don Kişot mu?

Romanın başkahramanı Hayri İrdal, kendi deyimiyle pek okumaz, ama aslında epey derin bir adam. Hayatında neye inandıysa yarı yolda bırakılmış, neye inanmadıysa mecburen içine düşmüş. Derken yolu Halit Ayarcı'yla kesişiyor. Halit tam bir "projeci": Boş arazi görse AVM, boş zaman görse "Enstitü kuralım" der. Böylece doğuyor fikir: Saatleri Ayarlama Enstitüsü. Görev basit gibi: Türkiye'deki tüm saatleri senkronize etmek. Ama roman ilerledikçe anlaşılıyor ki, mesele saat değil; sistem kurmak. Hatta öyle ki bazen sistemin amacı, sadece kendi varlığını sürdürmek oluyor.

Doğu mu, Batı mı? Yoksa Arası mı?

Tanpınar, Doğu-Batı ikilemini ustalıkla işlerken "Biz hâlâ neden bu tartışmanın içindeyiz?" dedirtiyor. Doğu'nun "vakit berekettir" anlayışıyla Batı'nın "zaman paradır" bakışı çatışırken, kahramanlarımız bu iki uç arasında gidip geliyor. Halit Ayarcı modernliği, hızı ve sistemciliği temsil ederken; Hayri İrdal geçmişe bağlı, temkinli, sorgulayıcı bir duruşu yansıtıyor. Tanpınar, dönemin aydınlarını da eleştirmekten çekinmiyor. Halit Ayarcı üzerinden yeni sistemle uyumlu aydınları hicvederken, Muvakkat Nuri Efendi Yahya Kemal'i; Hayri İrdal ise Tanpınar'ın kendi "cahil yanını" sembolize ediyor.

Bürokrasi: Enstitülerin Padişahı

Romanın en güçlü taraflarından biri, bürokrasi eleştirisi. Öyle ki, okurken "Bizim kurumlar hâlâ böyle çalışıyor" diyebilirsiniz. Tanpınar, "Adı olan her şey vardır" mantığıyla işleyen sistemleri resmediyor. Önce bir kurum kurulur, sonra görevi düşünülür. Herkes bu yapının varlığına ikna olur; ta ki biri "Buna gerek var mı?" diyene kadar... Halit Ayarcı'nın "Bu çağ, bürokrasi çağıdır" sözü hâlâ geçerliliğini koruyor.

Saatten Çok Zihniyet Ayarı

Romanın en keyifli yanı, saat metaforu üzerinden zihniyet eleştirisi yapması. Tanpınar'a göre esas problem, toplumu saat gibi mekanik bir düzene oturtmaya çalışmak. Oysa toplum organik bir yapı. Birini ayarlarsınız, diğeri bildiğini okur. Enstitüde herkes "yenilik" peşindedir ama bu yeniliğin ne olduğu tam olarak bilinmez. Biri "Yeni olan her şey iyidir" der, diğeri hemen peşine takılır. Sonuç? Saatler gibi kafalar da karmakarışık.

Bugüne Mesaj: Abes Çarkı Hâlâ Dönüyor

Beşir Ayvazoğlu'nun dediği gibi: "Abes çarkı hâlâ dönüyor." İsimler değişmiş olabilir ama Saatleri Ayarlama Enstitüsü hâlâ aramızda. Belki de sosyal medyada "trend topic" bile olmuştur. Tanpınar'ın romanı sadece bir tarih dersi değil; bugün de geçerli bir toplumsal eleştiri. Müzikten modaya, kahvecilerden dizi repliklerine kadar hepimiz "trend"lerin peşindeyiz. Bu roman, bürokrasiye, köksüz yeniliklere, gösterişe ve yapay düzenlere karşı zekice yazılmış bir parodi.

Saatleri Ayarlama Enstitüsü'nü okurken hem gülecek hem düşüneceksiniz. Belki saatinizi ayarlayacaksınız, belki de "Bu saatler zaten bozuk" diyeceksiniz. Ama kesin olan şu ki, Tanpınar'ın dediği gibi, "Yeninin bulunduğu yerde başka meziyete lüzum yoktur." diyenlere pek güvenmeyeceksiniz.

"Çünkü bazen, en büyük ayar, kendimize çektiğimiz ayardır.

b/akış

Söz bizde,
akış sende!

b/akış

Söz bizde,
akış sende!

TÜRKİYE
GENÇLİK KULÜPLERİ
KONFEDERASYONU